

Кравчина О. Є.

науковий співробітник Відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

Київ, Україна

ORCID ID 0000-0002-3903-0835

ЕЛЕКТРОННІ ВИДАННЯ З ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВОЇ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Від рівня сформованості підприємницької компетентності людини залежить її вміння орієнтуватись на ринку праці, планувати та здійснювати діяльність у різних сферах життя (громадська, підприємницька, навчальна, політична). Підприємництво у широкому сенсі є генератором економічного розвитку та інновацій у суспільстві. Навчання в галузі підприємництва відіграє провідну роль в освітній політиці країн Європейського Союзу (ЄС). Це пояснюється підвищеними вимогами до конкурентоспроможної молоді на світовому ринку праці та швидким розвитком інформаційного суспільства [1]. Питання формування підприємницької компетентності визначено у основних засадничих документах та конфекціях України. Так, Закон «Про освіту» проголошує підприємницьку компетентність та фінансову грамотність як одну з ключових для сучасного громадянина [2]. Концепція нової української школи визначає також підприємництво, як основну рису сучасного випускника [3].

Використання ІКТ в навчальному процесі надає можливість створювати ефективне комп'ютерно-орієнтоване навчальне середовище, в тому числі і з підприємництва. Складовою такого середовища є електронні видання, які значно розширюють вибір навчальних матеріалів з підприємництва, методичних розробок, довідкової літератури, надають можливість навчатися у зручній час та зручному місці, саме тоді, коли трапиться нагода чи виникне необхідність. Такі матеріали не є статичними, їх можна постійно доповнювати та корегувати, робити позначки або індивідуалізувати будь-яким іншим способом. Взагалі поява та використання електронних видань та ресурсів це прояв змін і оновлень, які приходять у нашу освітню систему. Використання таких ресурсів сприяє розвитку не тільки підприємницької але і цифрової компетентності усіх суб'єктів освітньої діяльності та дозволяє самостійно вирішувати проблеми за допомогою сучасних інформаційно-цифрових технологій.

Корисним досвідом є створення загальноєвропейських електронних ресурсів з певних пріоритетних напрямів освіти, таких як підприємництво, оскільки підприємницька компетентність в країнах Європейського Союзу віднесена до ключових компетентностей.

Так результатом проєкту «Школа підприємництва» (The Entrepreneurial School), який фінансується Європейською Комісією через Програму конкурентоспроможності та інновацій (англ. the Competitiveness and Innovation Programme, CIP) було розроблено Віртуальний посібник з навчання підприємництву (англ. Virtual Guide to Entrepreneurial Learning) [4]. Це практично орієнтований та корисний ресурс для вчителів початкових, середніх та професійно-технічних шкіл, які планують або викладають підприємництво та бажають ознайомитися та впроваджувати інноваційні методи навчання під час здійснення навчально-виховного процесу у школі. Посібник містить найкраща матеріали з 10 європейських країн щодо навчання підприємництву, серед яких: інструменти, передові практики, плани, програми, стратегічні документи, інструменти самооцінки для вчителів та шкіл. Матеріали посібника розраховані на різні рівні освіти (початкова, середня, професійно-технічна, вища), різну тематику (наукова, технічна, інженерна, математична, мова, мистецтво, історія та ін.). Посібник має чотири основних розділи: інструменти і методи (англ. Tools and Methods); школи і корисна практика (англ. Schools and Good Practice); політика і стратегія (англ. Policy and Strategy); оцінювання школи (англ. Assess your school!). У розділі «інструменти і методи» представлено найкращі практики з 90 шкіл європейських країн. На веб-сторінці цього розділу можна здійснювати пошук за чотирма різними критеріями: віковими рівнями; темами та заходами; навчальними питаннями; різними рівнями навичок та вмінь учнів.

Зараз під час пандемії, особливо важливим є створення умов для навчання дітей, цифрові книги можуть стати одним з ефективних засобів цього навчання. Цифрові книги, такі як електронні книги, сюжетні програми, програми з книгами з картинками та інтерактивні історії, - це розповіді, представлені на сенсорних екранах із мультимедійними та інтерактивними функціями. Міжнародний колектив професіоналів (дослідники раннього дитинства, викладачі / практики, дитячі автори та ілюстратори, книговидавці, розробники програм та електронних книг, бібліотекарі та представники благодійних організацій) розробив ресурс міждисциплінарних дитячих цифрових книг (<https://www.childrensdigitalbooks.com/>). На даному веб-сайті знаходиться інформація та ресурси, рекомендації, дослідження з цифровізації книг, які є безкоштовними для використання. Даний ресурс ведуть дослідники Університету Ставангера, Норвегія. Наведемо деякі актуальні питання, які обговорюються на даному ресурсі, а саме:

- сприйняття електронних книг батьками та дітьми;
- інтерактивні електронні книги з розповідями для дошкільнят для розвитку словникового запасу;
- книжки з малюнками стають цифровими: плюси і мінуси;

- переваги та підводні камені мультимедіа та інтерактивних функцій у технологічних книгах: метааналіз.
- теоретична можливість активізувати інтерес дітей до читання книжок та сприяння збільшенню різноманітності книг;
- збагачення навчальної програми за допомогою використання цифрових книг;
- інтегративна основа для вивчення, проектування та концептуалізації інтерактивності в дитячих цифрових книгах;
- дослідження аналітичних інструментів для проектування електронних книг;
- вивчення інтерактивності за візуальним нарративом у дитячих сюжетних додатках;
- організація спільного цифрового читання в групах: оптимізація можливостей тексту та середовища;
- порівняння дитячого читання на папері проти екрану: мета-аналіз.

Організацією «Об'єднайся за грамотність», створеною педагогами та письменниками розроблено сайт - <https://www.uniteforliteracy.com/>, на якому опубліковано майже 200 безкоштовних цифрових книг та оповідань різними мовами. Так на даному ресурсі є книги про гроші: їх види та значення, про професії людей тощо. Ресурс орієнтовано на дітей дошкільного віку та початкової школи. Для вибору книг можна використовувати піктограми у верхній частині за напрямками: книги про тварин, рослини та їжу, Землю та небо, технології, здоров'я, сім'ю, друзів, спільноти, мистецтво та гру, а також основні навички (математика, кольори, форми, протилежності тощо). Також є можливість вибрати відповідну мову оповідання з 52, представлених на сайті. Книги можна читати вголос своїм дітям, слухати разом та пропонувати дітям читати самостійно, якщо вони в змозі. Книги містять привабливі фотографії та малюнки.

Розробка інформаційно-освітніх видань, таких як «Віртуальний посібник з навчання підприємництва», наповнення їх найкращими інформаційними, навчально-методичними матеріалами створює умови для формування та розвитку єдиного загальноєвропейського інформаційно-освітнього середовища. Створення такого середовища дозволяє підвищити якість освіти з підприємництва та забезпечує обмін найкращим досвідом та наробками з підприємницької освіти, що сприяє підвищенню професійного рівня вчителя та створює умови для співробітництва вчителів різних країн. Слід зазначити, що доступ вчителів та адміністративного персоналу школи до таких ресурсів сприяє впровадженню підприємницької освіти в навчальний процес, що дозволяє виховати молоду людину, яка готова до життя та вибору свого шляху в майбутньому.

Ключові слова: електронне видання, компетентність, віртуальний довідник з

підприємницького навчання.

Використані джерела:

1. Bacigalupo, M., Kampylis, P., Punie, Y., Van den Brande, G. (2016). EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework. Luxembourg: Publication Office of the European Union; EUR 27939 EN; doi:10.2791/593884
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> Дата звернення: 20.05.2020
3. Концепція нової української школи [Електронний ресурс]. Доступно: <http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/konczepczyia.pdf> Дата звернення: 20.05.2020
4. Virtual Guide to Entrepreneurial Learning [Електронний ресурс]. Доступно: https://www.tesguide.eu/web_article/the-virtual-guide.htm Дата звернення: 20.05.2020